

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Difficultas III. An his verbis, quibuscumque Criminibus, his connexis,
Choreis, Lusibus, Concilium annumeravit Choreas, & Lusum, Criminibus,
quæ Ecclesiasticis Personis interdicta sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

sed non planè extinctam esse. Ex adversò, Lex abrogata non renovatur, sed restauratur, velut mortua erat & exsuscitatur, cum ejus observatio fancitur. Fortasè, ut omnis dubitationis ansam præcederet Concilium, ubi jussit omnes Canones circa Officia Clericorum observari, adjicit: *Si quæ ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari & ab omnibus accuratè custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglectæ emendationis, ipsi (Ordinarii) condignas Deo vindicæ pœnas persolvant.* Dixi, fortasè, quia verba hæc, *neglectæ emendationis pœnas*, innuunt Concilium loqui de Canonibus non observatis, sed qui tamen aliquatenus vigeant atque obligant. Aliàs enim ii, qui non eos observavissent, culpâ vacavissent, nec emendationi obnoxii fuissent; Episcopi autem, qui ab ejusmodi Clericorum emendatione cessavissent, vindictam Divinam haud meriti fuissent.

DIFFICULTAS II.

An inter Concilia, quorum Canones innovat Tridentinum complectatur Concilia particularia, perinde ac Generalia? Quidnam intelligat per Canones de Cultu, & Canones de retinendâ Doctrinâ.

Non deest ratio, cur credatur Concilia Particularia, perinde ac Generalia, comprehendi hîc sub verbo *Concilium*: nam, verbum hoc absolutum ac generale est, omnibus Synodis ex æquo conveniens, &, præterea, Synodi Particulares omnia sciverunt, circa vitam & mores Clericorum. Porro, argumentum hoc non ex iis est, in quibus strictè verba accipi debeant ob adjunctum odium.

Aliundè, plurimæ rationes suadent, locum hunc restringi debere ad Canones Conciliorum Generalium 1. Concilium hoc, quod Canones Synodorum præcedentium renovavit, Generale est. Porro, Generalia Concilia non nisi Universales Leges faciunt. Nam Synodi Particulares Leges itidem particulares ferunt; ergo Concilium Generale Leges Universales ferre meditat per hanc innovationem. Sed cum renovatio Legum non tribuat ipsis auctoritatem ampliore, seu latiore, eâ, quam habuerant prius, necesse est, ut Concilium Generale noluerit innovare Leges Conciliorum Particularium, cum ipsæ non potuerint vigere, nisi quoad Provinciam à quâ factæ erant.

2. Difficile non foret in Canonibus Synodorum Particularium, circa vitam & mores Clericorum, antinomias ex locorum diversitate provenientes, reperire; quia v. gr. Vestes, quæ Clericos decent, in quibusdam locis, eis, in alia regione, possunt non congruere, sive ratione panni, sive ratione formæ, vel coloris. Porro, verisimile non est, Concilium voluisse renovare Leges contrarias, earumque observationem, non obstante contrarietate, Ecclesiæ injungere.

Ad solutionem hujus difficultatis, distinguere oportet inter Concilia Particularia, à Conciliis Generalibus adprobata, vel usu recepta in Universâ Ecclesiâ, qualia sunt pleraque ex iis, quorum Canones corpori Juris inserti sunt, atque alia Concilia Particularia, quæ hanc dignitatem adeptæ non sunt. Cum priora universali auctoritate polleant, à Concilio Tridentino comprehensa illa fuerunt cum Conciliis, quorum Canones innovat; secus est de reliquis.

Per Canones *de Cultu*, Concilium intelligit eos, qui de cultu corporis loquuntur, & Clericis munditiam absque luxu, aut nimîâ curâ, præcipiunt; non verò eos, qui ad Cultum Divinum pertinent.

Per Canones *de retinendâ Doctrinâ*, forsitan intelligendi sunt ii, qui Clericis præcipiunt, ut scientiam

ad munerum suorum functionem necessariam excolant, & quorum multi collecti sunt à Gratiano Dist. xxxvi. verbum *retinendâ* appositum videtur, quia sæpè fit, ut Clerici promoti ad Ordines, aut Beneficia, tunc negligent scientiam cujus indigebant ad illa adipiscenda; cum è contra proficere debuissent.

Per Canones *de retinendâ doctrinâ*, possunt quoque intelligi, qui jubent Clericos Sanæ Doctrinæ adhærere, Patrum suorum Doctrinam retinere.

DIFFICULTAS III.

An his verbis, quibuscumque criminibus, his connexis, Choreis, Lusibus, Concilium annumeraverit choreas, & Lusum, criminibus; quæ Ecclesiasticis Personis interdicta sunt?

Non multum immorabimur circa difficultatem hanc, sanè eam non proposuimus idèò, quòd nobis visa sit gravis; sed, quia talis Authoribus famosis visa sit. Eorum opinio orta est ex eo, quòd Concilium præceptum vitandi criminis cujuscumque, jungat præcepto abstinendi à Lusu, Cauponâ, Choreis. Junctio hæc eos movit, ut crederent oblectamenta, quatenus Clerici iis operam dant, pro criminibus habita fuisse à Patribus Concilii. Verum si hoc ratiocinium vim aliquam haberet, indè sequeretur, Ecclesiasticis Personis Sæcularium negotiorum gestionem crimen fore; nam Concilium, quod Clericis crimen quodcumque interdixit, eos statim vetat, ne talia negotia suscipiant, & utraque prohibitio tam arctè conjuncta est, quàm præceptum fugiendi crimen quodcumque & prædictas oblectationes.

Præterea, ut conjunctio significet res conjunctas ejusdem generis esse, necesse est, ut eas inter sit adfinitas: at delictum Clericorum, qui comestantur, vel Choreis aut Lusibus intersunt, adfinitatem non habet cum facinoribus, quæ crimina vocantur; hoc enim vocabulum inditum est factis quibusdam atrocibus. Porro, oblectationes, quantumvis Ecclesiasticas Personas dedecent; crimina dici nequeunt sine exaggeratione. Adjice quòd, si Concilium oblectamenta prædicta criminibus annumerare voluisset, ubi Clerici iis indulgent, id indicavisset verbum *aliis* jungendo hisce, *quibuscumque criminibus*, quæ sequuntur *Choreis, Lusibus*. Denique, Cap. 22. SESS. IV. Venatio, Chorea, Comestationes, & Lusus interdiciuntur Canonicis; sed nullum est verbum quod transgressiones circa eas obligationes crimina esse significet.

Cæterum, multum abest, ut nobis persuasum sit, quin ejusmodi voluptatibus, tales circumstantiæ misceri possint, ut crimina fiant quoad Ecclesiasticos, & quin harum circumstantiarum ratione, opinio, cui repugnamus, defendi possit; sed nihilominus verum erit, intentionem Concilii non fuisse, ut hæc oblectamenta pro criminibus haberentur, cum nullam faciat mentionem ejusmodi circumstantiarum.

DIFFICULTAS IV.

Quanam sint Negotia Sæcularia Clericis interdicta per Canones in laudato Capite innovatos.

Procul dubio est plures esse Canones, qui Clericos ab exercitio Magistratus arceant, nam 1. quidam vetant illos studio Legum Civiliū operam dare, sine quibus tamen negotia sæcularia vulgò definiti nequeunt, sive, quia per illas diriguntur, sive, quia necessaria sunt illæ ad intellectum aliarum Legum, quibus illa negotia diriguntur. Caput 10. *ne Clerici vel Monachi*, disertum est quoad hanc rem. Ibi HONORIUS III. ad Clericos extendit prohibitionem incumbendi studio Legum, quæ Concilium